

Vlaams
Parlement

ingediend op **1538** (2017-2018) – Nr. 1
26 maart 2018 (2017-2018)

Ontwerp van decreet

betreffende de optimalisatie
van het beheer van de financiële activa
van de Vlaamse overheidsentiteiten

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	15
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	21
Advies van de Raad van State	27
Ontwerp van decreet.....	41

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

Met dit ontwerp van decreet wil de wetgever in de eerste plaats de geconsolideerde schuldpositie in zijn geheel doen dalen. Door de tijdelijk beschikbare middelen van de ene overheidsentiteit te beleggen in de schuld van een andere overheidsentiteit daalt de geconsolideerde schuldpositie niet alleen van de ontlenende overheidsentiteit maar ook van de geconsolideerde Vlaamse schuld als geheel. Het INR (Instituut voor de Nationale Rekeningen) zal deze belegde bedragen immers onmiddellijk in mindering brengen van de totale Vlaamse schuld.

Ruimer bekeken, op Europees niveau, past deze benadering ook in de doelstellingen van artikel 2.1bis van de verordening (EC) 1467/97 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en protocol nr. 12 betreffende de procedure bij buitensporige tekorten. Op Europees niveau bestaat de Belgische schuld niet alleen uit de federale schuld maar eveneens uit de schuld van de gemeenschappen en gewesten. Met andere woorden hoe lager de geconsolideerde Vlaamse schuld, hoe lager de Belgische schuld. België als geheel werd in het verleden reeds enkele keren terechtgewezen door Europa over de hoogte van de overheidsschuld, die ruim boven de 60% van het bbp (bruto binnenlands product) ligt. De toepassing van dit ontwerp van decreet kan daar voor een stuk verandering in brengen.

Beleggen in Vlaamse papier biedt voordelen voor zowel de geconsolideerde Vlaamse overheid als voor de beleggende als lenende overheidsentiteiten. Enerzijds kunnen de overheidsentiteiten beleggen in financiële instrumenten met een duurzaam rendement en een sterke rating.¹ Anderzijds kunnen de overheidsentiteiten de uitgiftekosten beperken en wordt de investeerdersbasis uitgebreid.

Daarnaast wil de wetgever een kader creëren dat de overheidsentiteiten in staat moet stellen om zich te focussen op het uitoefenen van de taken omschreven in hun maatschappelijk doel. Tijd die gespendeerd wordt aan het beheren van een beleggingsportefeuille is immers tijd die niet meer gespendeerd kan worden aan de 'core business' van de overheidsentiteit.

Het zijn de te consolideren intern verzelfstandigde agentschappen, de extern verzelfstandige agentschappen, Eigen Vermogens, de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie, het Vlaams Fonds voor de Letteren en strategische adviesraden die onder het toepassingsgebied van dit ontwerp van decreet ressorteren, alsook de te consolideren handelsvennootschappen, vzw's en stichtingen waarvan minimaal 50% van de stemrechten in het bezit is van de Vlaamse overheid.

Dit wil echter niet zeggen dat de overheidsentiteiten die niet aan voorliggende criteria voldoen of de expliciet uitgesloten overheidsentiteiten niet vrijwillig mogen instappen teneinde ook mee te werken aan de vooropgestelde doelen.

In dit ontwerp van decreet worden zowel de langetermijnbeleggingen als kortetermijnbeleggingen in ogenschouw genomen maar gelet op de levensduur van de

¹ Voor overheidsentiteiten die onderworpen zijn aan de rechtspersonenbelasting is er daarenboven een extra voordeel indien ze beleggen in gedematerialiseerde effecten, zoals het EMTN- of BCP-programma van de Vlaamse Gemeenschap.

Rekening houdende met de argumentatie zoals toegelicht in de beslissing 2016.046 van de Dienst Voorafgaande Beslissingen zijn overheidsentiteiten die beleggen in obligaties uitgegeven door andere overheidsentiteiten via het X/N-stelsel namelijk definitief vrijgesteld van roerende voorheffing. Dit wil zeggen dat de bruto-opbrengst gelijk is aan de netto-opbrengst. Bij beleggingen in bijvoorbeeld bedrijfsobligaties is dit niet het geval.

door de Vlaamse Gemeenschap te financieren onderliggende activa, zoals de kredietverstrekking in het kader van sociale huisvesting of de bouw van scholen in het kader van de DBFM-scholen (DFMB: Design Build Finance Maintain) van morgen, ligt de focus voornamelijk op de lange termijn.

In het advies 62.717 van 15 februari 2017 geeft de Raad van State aan dat moet worden onderzocht of geen afbreuk wordt gedaan aan het algemeen normatief kader van de Economische Unie en de monetaire eenheid, zoals vastgesteld door of krachtens de wet of door of krachtens de internationale verdragen. Voor de Raad van State kan de ontworpen regeling immers opgevat worden als een belemmering van het kapitaalverkeer, in het bijzonder in zijn toepassing op de handelsvennootschappen, bedoeld in artikel 3, eerste lid, 8°, van het voorontwerp.

Daarbij stelt de Raad van State dat de decreetgever zal moeten kunnen aantonen dat met de regeling niet louter een economisch belang wordt nagestreefd, maar dat er tevens een dwingende reden van algemeen belang aanwezig is die de beperking van het vrije verkeer van kapitaal rechtvaardigt, opdat de regeling zou kunnen worden aangenomen in het licht van het recht van de Europese Unie. En als dat het geval is, moet worden aangetoond dat de regeling pertinent en evenredig is.

Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie kan een beperking van het vrij kapitaalverkeer opgenomen in een nationale regeling, slechts verenigbaar worden geacht met de desbetreffende verdragsbepalingen indien het verschil in behandeling betrekking heeft op situaties die niet objectief vergelijkbaar zijn of indien het verschil wordt gerechtvaardigd door een dwingende reden van algemeen belang.² Bovendien moet de regeling geschikt zijn om de nagestreefde doelstelling te verwezenlijken en mag ze niet verder gaan dan nodig om deze doelstelling te bereiken.³ De voorliggende regeling wil overheidsentiteiten die een invloed hebben op de Vlaamse schuldgraad verplichten om te beleggen in Vlaamse schuldinstrumenten. De onderscheiden benadering van Vlaamse schuldinstrumenten en schuldinstrumenten van andere overheden vindt een objectieve verklaring in het feit dat enkel Vlaamse schuldinstrumenten en de inherente risico's daarvan onder de invloed staan van de Vlaamse overheid, en daarmee de Vlaamse schuldgraad bepalen.⁴

Bovendien vormen de verplichtingen die in dit ontwerp van decreet zijn opgenomen tevens een onmisbaar instrument voor Vlaanderen om te voldoen aan de eisen inzake financieel stabiel beleid opgelegd door het Stabiliteitsverdrag en andere Europese wetgeving die tot doel heeft om het begrotingsevenwicht te bewaken en de overheidsschuld te beperken. Door de verplichtingen enkel op te leggen aan ESR-geconsolideerde entiteiten (ESR: Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) waarover de Vlaamse overheid het laatste woord heeft en waarbij ze tegelijk de grootste financiële verantwoordelijkheid draagt, wordt daarbij ook het evenredigheidsbeginsel gerespecteerd omdat de regeling niet verder gaat dan nodig om de overheidsschuld te beperken en het vereiste financieel stabiele en gezonde begrotingsbeleid⁵ te voeren, met respect voor de autonomie van betrokken entiteiten. Louter de entiteiten die een reëel risico kunnen opleveren voor de financiële stabiliteit van de Vlaamse overheid en Vlaamse begroting worden immers in de regeling betrokken.

² HvJ, 18 januari 2018, C-45/17, Jahin, r.o. 34 en verwijzingen naar rechtspraak aldaar.

³ Ook dit is vaste rechtspraak, zie bijvoorbeeld HvJ, 26 mei 2016, C-244/15, Commissie/Griekenland, r.o. 35 en de verwijzingen naar rechtspraak aldaar.

⁴ Dat is een belangrijk verschil ten aanzien van HvJ, 7 april 2011, C-20/09, Commissie/Portugal, waar een fiscale gunstregeling was voorbehouden aan nationaal staatspapier, regeling die evenwel niet inherent was aan dat staatspapier zelf.

⁵ Zie ontwerpverdrag tot herziening van het verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap met het oog op de oprichting van de Economische en Monetaire Unie, Bulletin van de Europese Gemeenschappen, supplement 2/91, blz. 22 en 52.

Door het bewaken van de schuldgraad wordt de financiële stabiliteit van de Vlaamse overheid, met inbegrip van een beheerste schuldenlast en daarmee een gezond begrotingsbeleid, gegarandeerd. Indien de verplichtingen als in de voorliggende regeling niet mogelijk zouden zijn in het licht van een Economische en Monetaire Unie, waartoe het vrij verkeer van kapitaal moet bijdragen, zou die unie net ontwricht kunnen worden. Een overheid die financieel niet voldoende stabiel is, of niet voldoende gezond is inzake begrotingsbeleid, bedreigt immers de werking van de unie. Dergelijke invulling maakt de betrokken bepalingen zinloos. Het in acht nemen van begrotingsdiscipline draagt op het niveau van de Unie bij tot de verwezenlijking van een hoger doel, te weten de handhaving van de financiële stabiliteit van de Monetaire Unie.⁶

Om dezelfde redenen komen de Economische en Monetaire Unie en het vrij verkeer van kapitaal, in het licht van artikel 6, §1, VI, derde tot en met vijfde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, evenmin in het gedrang. In dat verband kan overigens ook verwezen worden naar een soortgelijke regeling van de federale overheid voor de entiteiten in haar eigen bevoegdheids-sfeer (artikel 113 tot en met 121 van de wet van 21 december 2013 houdende diverse fiscale en financiële bepalingen).

B. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk I. Algemeen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel werd ingelast voor een goed begrip van de in het ontwerp van decreet gehanteerde begrippen:

- 1° onder beschikbare gelden wordt verstaan alle kasmatige beschikbare middelen die de overheidsentiteit tijdelijk niet nodig heeft in het kader van de uitoefening van het maatschappelijk doel zoals beschreven in de statuten. Het gaat hierbij over de kasmatig beschikbare middelen die de overheidsentiteit zelf niet nodig acht voor de dagdagelijkse werking (zoals bijvoorbeeld een dividenduitkering in functie van het maatschappelijk doel) en tevens niet onmiddellijk gebruikt zullen worden voor een eigen project en/of investering. Boekhoudkundig zijn deze middelen terug te vinden onder de klasse 5 van de balans: 'geldbeleggingen en liquide middelen'. De normale werking, ofwel de 'core business' van de overheidsentiteit mag onder geen beding in het gedrang komen;
- 2° onder bevoegde overheid wordt verstaan de entiteit binnen de Vlaamse administratie die door de Vlaamse Regering wordt belast met de uitvoering van de taken vermeld in dit ontwerp van decreet;
- 3° onder financiële instrumenten wordt verstaan alle korte- of langetermijnbeleggingsproducten in gedematerialiseerde vorm.
De Vlaamse Gemeenschap kan op dit ogenblik gebruikmaken van verschillende financiële instrumenten om de diverse projecten te financieren. Afhankelijk van het doel van de financiering wordt er gebruikgemaakt van uitgiften op het European Medium Term Note programma (= EMTN) of uitgiften in het kader van het Belgian Commercial Paper programma (= BCP);
- 4° onder korte termijn wordt verstaan een termijn kleiner of gelijk aan één jaar;
- 5° onder lange termijn wordt verstaan een termijn die langer is dan één jaar;
- 6° onder overheidsentiteit wordt verstaan de entiteiten waarop dit decreet van toepassing is.

⁶ HvJ, 27 november 2012, C-370/12, Pringle, r.o. 135.

Artikel 3

Het toepassingsgebied van het decreet strekt zich uit tot alle overheidsentiteiten die rechtstreeks opgericht zijn door de Vlaamse Gemeenschap, waaronder de intern verzelfstandigde agentschappen, de extern verzelfstandigde agentschappen, de strategische adviesraden, de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Eigen Vermogens.

Daarnaast is het decreet van toepassing op sommige handelsvennootschappen, vzw's en stichtingen. Hieronder ressorteren enkel de vennootschappen, vzw's en stichtingen die "in handen zijn van de Vlaamse overheid" (zie hierna).

Bovengenoemde entiteiten vallen hierbij enkel onder het toepassingsgebied van het decreet als ze deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid onder sectorale code 13.12, bepaald overeenkomstig verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. De Nationale Bank van België schrijft de institutionele eenheden waarop dit decreet van toepassing is, in op een lijst en maakt deze bekend op haar website.

Wat betreft vzw's, stichtingen en handelsvennootschappen vallen enkel de entiteiten waar de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest – rechtstreeks of onrechtstreeks – minimaal 50% van de stemrechten bezit, onder het toepassingsgebied van het decreet. Dit omwille van het feit dat deze entiteiten effectief "in handen zijn van de overheid".

De Raad van State is van oordeel dat de voorliggende regeling niet inpasbaar is in de bepalingen van de artikelen 49 en 52 van de bijzondere wet van 16 januari 1989, maar wel kan worden gesteund op artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 in samenhang met de financiële autonomie van de gemeenschappen en de gewesten, dit voor de instellingen die zijn opgericht op grond van dat artikel 9. Om die reden is de Raad van State van oordeel dat de regeling doorgang kan vinden voor de overheidsentiteiten opgesomd in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 7°, van het voorontwerp van decreet. Hetzelfde geldt voor de in artikel 3, eerste lid, 8°, van het voorontwerp van decreet vermelde handelsvennootschappen, in zoverre deze eveneens zijn opgericht met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Voor de handelsvennootschappen die niet zijn opgericht met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 oordeelt de Raad van State dat die enkel onder de voorliggende regeling kunnen worden gebracht als een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden bedoeld in artikel 10 van dezelfde bijzondere wet.

Er wordt als volgt geantwoord op de bemerking van de Raad van State: de Vlaamse overheid is bevoegd ten aanzien van publiekrechtelijke en privaatrechtelijke (hybride) gedecentraliseerde entiteiten op basis van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, in samenhang met de financiële autonomie van de gemeenschappen en de gewesten. Daarbij moet worden benadrukt dat de activiteiten van de betrokken entiteiten nagenoeg volledig te kaderen zijn binnen de materiële bevoegdheidssfeer van de Vlaamse overheid en dit niet in het minst omdat de voorliggende regeling beperkt blijft tot entiteiten waarover de overheid zeggenschap heeft. De bevoegdheid kan dus nagenoeg volledig gebaseerd worden op voormeld artikel 9.

Voor wat betreft de bevoegdheid om de regeling ten aanzien van andere privaatrechtelijke entiteiten te implementeren en waarbij geen grond zou kunnen worden gevonden in voormeld artikel 9, wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 10

van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Daartoe is vereist dat (1) de afwijking noodzakelijk is voor het uitoefenen van de gewestbevoegdheid, (2) de bevoegdheid van een aan de Staat voorbehouden materie zich leent tot een gedifferentieerde regeling, en (3) de weerslag op die voorbehouden materie marginaal is.

De voorliggende regelgeving is een noodzakelijk instrument ten aanzien van de privaatrechtelijke entiteiten die bijdragen tot de Vlaamse schuldgraad (gelet op het feit dat ze tot de Vlaamse deelstaatoverheid S13.12 behoren) en waarover de Vlaamse overheid over het 'laatste woord' beschikt – en dus tegelijk ook de grootste financiële verantwoordelijkheid draagt – via de meerderheid van de stemrechten, om de financiële autonomie van de gemeenschappen en de gewesten te kunnen uitoefenen. In de praktijk blijkt immers dat een zeer grote massa aan beschikbare gelden, en daarmee een reëel risico op beïnvloeding van de Vlaamse schuldgraad, bij de privaatrechtelijke entiteiten ligt. De massa bedraagt immers 1,5 miljard euro. Bovendien kan mutatis mutandis verwezen worden naar de argumentatie zoals de federale overheid die ook hanteerde in de aanhef van het koninklijk besluit van 9 januari 2005: "Overwegende dat het bijzonder dringend is om het voorrecht van de vrijstelling van roerende voorheffing tot te kennen aan de sector overheid in de zin van het ESR, en dit voor de effecten uitgegeven voor deze sector, noodzakelijke voorwaarde voor het consolideren van de federale staatsschuld en bijgevolg voor het verminderen van de schuldgraad van ons land."

Dat de regeling zich leent tot een gedifferentieerde regeling blijkt uit het feit dat de federale overheid in een soortgelijke regeling heeft voorzien voor de entiteiten die behoren tot de publieke sector van de federale overheid (zie titel 11 van de wet van 21 december 2013 houdende diverse fiscale en financiële bepalingen). De weerslag op de voorbehouden materie is marginaal gelet op de zeer beperkte groep aan handelsvennootschappen die onder deze regeling vallen. Het gaat immers enkel om vennootschappen die in handen zijn van de Vlaamse overheid en geconsolideerd worden. De regeling raakt bovendien niet aan het wezen van de bevoegdheid van de federale wetgever inzake vennootschapsrecht, er wordt aldus binnen de grenzen gebleven die uit artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 voortvloeien.

Er is slechts een marginale weerslag vermits de regelgeving slechts op een beperkt aantal handelsvennootschappen van toepassing is.

Hierbij de lijst van de betreffende privaatrechtelijke entiteiten op het moment van de opmaak van het ontwerp van decreet:

- ARKImedes Fonds II nv;
- ARKImedes Management nv;
- BAM;
- be-dive;
- Beheerscommissie kunstcampus;
- Biotech Fonds Vlaanderen nv;
- Brustem Industriepark;
- de Rand;
- De Singel;
- Diestsepoort;
- FWO (fonds voor wetenschappelijk onderzoek – Vlaanderen);
- GIGARANT;
- Greenville;
- H.W.P.;
- IMMO SCHURHOVEN;
- KMOFIN 2;
- LAK INVEST;
- Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM);
- LRM Beheer;

- Mijnen;
- Mijnschade en bemaling Limburgs Mijngedebied;
- Participatiefonds – Vlaanderen;
- Participatiemaatschappij Vlaanderen;
- PMV Beheer;
- PMV re Vinci;
- PMV-TINA;
- School Invest;
- Site Kanaal;
- Site-ontwikkeling Vlaanderen;
- Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel;
- Stroominvest Cultuur Investeringsfonds Limburg;
- Sustainable Energy Ventures;
- Toegankelijk Vlaanderen;
- Tunnel Liefkenshoek;
- UP 36 Invest;
- Via-Invest Vlaanderen;
- Vlaams Audiovisueel Fonds;
- Vlaams Energiebedrijf;
- Vlaams Innovatiefonds;
- Vlaams Instituut voor de Zee;
- Vlaamse Erfgoedkuis;
- Vlaamse Havens;
- Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen;
- Vlaamse Milieuholding (VMH);
- Vlaamse Participatiemaatschappij;
- Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel;
- Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand;
- Vlaamse Zorgkas;
- Vlaams-Europees Verbindingsagentschap;
- Waarborgbeheer.

Daarnaast worden de universiteiten, hogescholen en de inrichtende machten van het gemeenschapsonderwijs of het gesubsidieerd onderwijs uitgesloten van het toepassingsgebied. Het GO! (onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap) is een entiteit die enkel via een bijzonder decreet met tweederdemeerderheid een verplichting opgelegd kan worden. Bijgevolg valt het GO! niet onder dit gewoon decreet. Aangezien er gestreefd wordt naar een gelijke behandeling voor alle entiteiten uit de onderwijssector, worden daarom alle entiteiten uit die sector uitgesloten van het decreet.

Ten slotte zijn het Vlaams Parlement, Het Vlaams Vredesinstituut, de Vlaamse Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat en de VREG (Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt) uitgesloten van het toepassingsgebied. Het is niet mogelijk om in een gewoon decreet verplichtingen op te leggen die een impact hebben op de werking van de instellingen van het Vlaams Parlement. Sinds kort valt ook de VREG onder het toezicht van het Vlaams Parlement. Deze bepaling werd geregeld in het decreet van 25 november 2016 houdende wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009, wat de oprichting en de organisatie van de regulator betreft.

Er is een aanvullend en complementair karakter voor de entiteiten bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1°, 2° en 5°, tussen dit ontwerp van decreet en artikel 4, §3, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest. Via dit ontwerp van decreet wordt er naar gestreefd de op de lange termijn en korte termijn beschikbare gelden van de overheidsentiteiten zoveel mogelijk te beleggen in financiële producten uitgegeven door de Vlaamse overheid of door een andere overheidsentiteit. Indien bepaalde entiteiten toch nog gewaarborgde leningen extern op de kapitaalmarkt

dienen aan te gaan, moet artikel 4, §3, gerespecteerd worden en dient men de concurrentie te laten spelen.

Hoofdstuk II. Langetermijnbeleggingen

Artikel 4

De overheidsentiteiten moeten hun op de lange termijn beschikbare gelden beleggen in financiële instrumenten van lange termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een andere overheidsentiteit, zoals gedefinieerd in artikel 2 van dit ontwerp van decreet. Ze hebben hiervoor de keuze uit bijvoorbeeld het EMTN-programma van de Vlaamse Gemeenschap. De looptijden van uitgaves onder dit programma variëren maar liggen altijd tussen een looptijd die langer is dan één jaar en maximaal vijftig jaar. Bij uitgifte staat het alle overheidsentiteiten vrij om in te tekenen.

De Vlaamse Gemeenschap gaat ook op regelmatige tijdstippen in op private plaatsingen. De modaliteiten zoals aanvangsdatum, bedrag en looptijd van deze plaatsingen variëren per private plaatsing.

Lange termijn financiële instrumenten van andere overheidsentiteiten, als die er zijn, komen eveneens in aanmerking. Teneinde enkel conservatief beleggingsgedrag te stimuleren, moet de langetermijnrating van de overheidsentiteit en haar financiële instrumenten minimaal A of A3 zijn. Bij meerdere langetermijnratings van verschillende ratingagentschappen wordt de beste langetermijnrating in aanmerking genomen.

Teneinde de uitlenende overheidsentiteit financieel niet te benadelen, zal de Vlaamse Gemeenschap voorzien in een stabiel en gepast aanbod van lange termijn financiële instrumenten waarvan het rendement marktconform is. De marktconformiteit kan worden afgetoetst aan financiële transacties die met andere marktpartijen (en dus los van andere overheidsentiteiten) worden opgezet. De Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting zal via een mededeling aan de Vlaamse Regering de marktconforme vergoeding bekendmaken telkens wanneer de marktomstandigheden wijzigen.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de verschillende langetermijnratings van de ratingagentschappen. Dit vergemakkelijkt de vergelijking. Voor alle duidelijkheid, de graden hebben betrekking op de diverse rijen in de middelste drie kolommen (en dit abstractie makend van de bundeling ervan).

Financiële veiligheid voor de investeerders	Lange termijn rating S&P GRAAD	Lange termijn rating Fitch GRAAD	Lange termijn rating Moody's GRAAD	De mogelijkheid van de uitgever om aan zijn financiële verplichtingen te voldoen
Uitzonderlijk	AAA	AAA	Aaa	Extreem hoog
Excellent	AA+	AA+	Aa1	Zeer sterk
	AA	AA	Aa2	
	AA-	AA-	Aa3	
Sterk	A+	A+	A1	Sterk
	A	A	A2	
	A-	A-	A3	
Voldoende	BBB+	BBB+	Baa1	Voldoende
	BBB	BBB	Baa2	
	BBB-	BBB-	Baa3	

In functie van de specifieke behoeften van een overheidsentiteit kan de Vlaamse Regering een percentage aan te beleggen beschikbare gelden, zoals voorzien in het eerste lid, bepalen. Deze bepaling maakt het mogelijk om specifieke situaties te vertalen in een 'op maat'-oplossing, die uiteraard de doelstelling van voorliggend ontwerp van decreet behoudt. Deze bepaling moet ertoe bijdragen dat overheidsentiteiten, in functie van de specifieke behoeften, een gedeelte van hun beschikbare middelen kunnen beleggen in alternatieve financiële instrumenten gelinkt aan de overheidsentiteit of sector. Het percentage aan beschikbare gelden dat belegd moet worden in financiële instrumenten van lange termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een overheidsentiteit dient minimaal 50% te zijn.

In functie van de praktische invulling van de werking van het decreet zal de Vlaamse Regering een generieke minimumdrempel aan beschikbare gelden bepalen die per overheidsentiteit van kracht is. Van zodra die minimumdrempel wordt overschreden moet een overheidsentiteit voldoen aan de verplichtingen als vermeld in het eerste lid. Dit betekent dat indien de minimumdrempel niet wordt overschreden de overheidsentiteit zijn beschikbare gelden vrij kan aanwenden.

Artikel 5

Dit decreet mag niet leiden tot financiële verliezen voor de overheidsentiteiten. Beleggingen die overheidsentiteiten in portefeuille hebben die niet beantwoorden aan de bepalingen van dit decreet, mogen worden behouden tot aan hun vervaldag. Op die manier worden uitstapkosten of een verlies aan kapitaal naar aanleiding van vervroegde uittreding vermeden. Beleggingen zonder einddatum mogen behouden worden tot wanneer het opportuun is voor de overheidsentiteit om die te verkopen.

Hoofdstuk III. Kortetermijnbeleggingen

Artikel 6

De overheidsentiteiten moeten hun op korte termijn beschikbare gelden beleggen in financiële instrumenten van korte termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een andere overheidsentiteit, zoals gedefinieerd in artikel 2 van dit ontwerp van decreet. De kortetermijnrating van de overheidsentiteit en haar financiële instrumenten moet hierbij minimaal A-2, F2 of P-2 zijn.

Bij meerdere kortetermijnratings van verschillende ratingagentschappen wordt de beste kortetermijnrating in aanmerking genomen.

Een voorbeeld hiervan is het BCP-programma van de Vlaamse Gemeenschap.

Teneinde de uitlenende overheidsentiteit financieel niet te benadelen, zal de Vlaamse Gemeenschap voorzien in een stabiel en gepast aanbod van korte termijn financiële instrumenten waarvan het rendement marktconform is. De marktconformiteit kan worden afgetoetst aan financiële transacties die door de Vlaamse Gemeenschap met andere marktpartijen (en dus los van andere overheidsentiteiten) worden opgezet of via het 'comply or explain'-principe.

In toepassing van 'comply or explain' moet een overheidsentiteit die wenst te beleggen in een alternatief financieel instrument beschikbaar op de financiële markt voorafgaandelijk aan de bevoegde overheid kunnen aantonen dat de kortetermijnrating van de emittent van deze financiële instrumenten minimaal A-2, F2 of P-2 is en dat bij gelijkwaardige kenmerken het rendement van het korte termijn financieel instrument hoger is.

Met gelijkaardige kenmerken wordt bedoeld:

- dat een vaste rente wordt vergeleken met een vaste rente en een vlottende rente wordt vergeleken met een vlottende rente;
- dat de looptijd van het korte termijn financieel instrument dezelfde is of bij een normaal hellende rentecurve korter is.

Teneinde de uitlenende overheidsentiteit financieel niet te benadelen, zal de Vlaamse Gemeenschap voorzien in een stabiel en gepast aanbod van korte termijn financiële instrumenten waarvan het rendement marktconform is. De marktconformiteit kan worden afgetoetst aan financiële transacties die door de Vlaamse Gemeenschap met andere marktpartijen (en dus los van andere overheidsentiteiten) worden opgezet of via het 'comply or explain'-principe.

De Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting zal via een mededeling aan de Vlaamse Regering de marktconforme vergoeding bekendmaken telkens wanneer de marktomstandigheden wijzigen.

In functie van de specifieke behoeften van een overheidsentiteit kan de Vlaamse Regering een percentage aan te beleggen beschikbare gelden, zoals voorzien in het eerste lid, bepalen. Deze bepaling maakt het mogelijk om specifieke situaties te vertalen in een 'op maat'-oplossing, die uiteraard de doelstelling van voorliggend ontwerp van decreet behoudt. Deze bepaling moet ertoe bijdragen dat overheidsentiteiten, in functie van de specifieke behoeften, een gedeelte van hun beschikbare middelen kunnen beleggen in alternatieve financiële instrumenten gelinkt aan de overheidsentiteit of sector. Het percentage aan beschikbare gelden dat belegd moet worden in financiële instrumenten van korte termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een overheidsentiteit dient minimaal 50% te zijn.

In functie van de praktische invulling van de werking van het decreet zal de Vlaamse Regering een generieke minimumdrempel aan beschikbare gelden bepalen die per overheidsentiteit van kracht is. Van zodra die minimumdrempel wordt overschreden, moet een overheidsentiteit voldoen aan de verplichtingen in artikel 6. Dit betekent dat indien de minimumdrempel niet wordt overschreden de overheidsentiteit zijn beschikbare gelden vrij kan aanwenden.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de verschillende kortetermijnratings van de ratingagentschappen. Dit vergemakkelijkt de vergelijking. Voor alle duidelijkheid, de graden hebben betrekking op de diverse rijen in de middelste drie kolommen (en dit abstractie makend van de bundeling ervan).

Financiële veiligheid voor de investeerders	Korte termijn rating S&P GRAAD	Korte termijn rating Fitch GRAAD	Korte termijn rating Moody's GRAAD	De mogelijkheid van de uitgever om aan zijn financiële verplichtingen te voldoen
Uitzonderlijk	A-1+	F1+	P-1	Extreem hoog
Excellent				Zeer sterk
Goede kwaliteit	A-1	F1		Sterk
	A-2	F2	P-2	
Voldoende	A-3	F3	P-3	Voldoende

Artikel 7

Dit decreet mag niet leiden tot financiële verliezen voor de overheidsentiteiten. Beleggingen die overheidsentiteiten in portefeuille hebben die niet beantwoorden aan de bepalingen van dit decreet, mogen behouden worden tot aan hun vervaldag. Op die manier worden uitstapkosten of een verlies aan kapitaal naar aanleiding van vervroegde uittreding vermeden. Beleggingen die geen einddatum hebben mogen behouden worden tot wanneer het opportuun is voor de overheidsentiteit om die te verkopen.

Hoofdstuk IV. Rapportering

Artikel 8

De overheidsentiteiten bezorgen jaarlijks aan de bevoegde overheid volledige inlichtingen van de beleggingen van hun beschikbare gelden, alsook over hun vooruitzichten. De Vlaamse Regering voorziet de modaliteiten van de rapportering. Het is aangewezen dat de verplichtingen in de mate van het mogelijke worden afgestemd op de reeds bestaande rapporteringsverplichtingen. Op die manier wordt de administratieve last tot een minimum beperkt.

Artikel 9

De bevoegde overheid stelt jaarlijks een rapport op voor de Vlaamse Regering over de toepassingen van dit decreet. Dit rapport wordt overgemaakt aan het Vlaams Parlement, samen met het kas-, schuld- en waarborgrapport van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Naast de reeds hierboven toegelichte algemene bemerkingen aangaande de bevoegdheid maakt de Raad van State ook nog de volgende specifieke opmerkingen:

In randnummer 5 maakt de Raad van State bij artikel 2 gewag van een discrepantie tussen de onder punt 3 ontworpen definitie van 'financiële instrumenten' ("de leningen en de plaatsingen in gedematerialiseerde vorm") en de bespreking van die bepaling in de memorie van toelichting ("alle korte- en langetermijnbeleggingsproducten in gedematerialiseerde vorm uitgegeven door een overheidsentiteit"). Hieraan werd tegemoetgekomen door de betrokken definitie in het ontwerp van decreet en de memorie aan te passen.

Bij artikel 3 werd aan volgende opmerkingen van de Raad van State tegemoetgekomen:

- randnummer 6: in punt 4° van artikel 3, eerste lid, werden de woorden "de secretariaten van" geschrapt;
- randnummer 7: de verhouding tussen artikel 4, §3, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest en artikel 3, eerste lid, 1°, 2° en 5°, werd verduidelijkt door het complementaire en aanvullende karakter van beide regelingen in de memorie te verduidelijken. Tevens werd verduidelijkt welke Vlaamse openbare instellingen worden bedoeld in artikel 3, eerste lid, 5°, door de algemene verwijzing naar het begrip 'Vlaamse openbare instellingen' te schrappen en enkel de betrokken entiteiten te behouden.

Naar aanleiding van de bemerkingen van de Raad van State in randnummer 8 van het advies werden de artikelen 4 en 6 aangepast om te verduidelijken dat de minimale rating verwijst naar de rating van de overheidsentiteit en haar financiële instrumenten zodat daarover niet langer verwarring bestaat.

Voorts wordt kennisgenomen van het standpunt van de Raad van State in randnummer 9 van het advies dat de afwijkingsdelegatie aan de Vlaamse Regering beperkend dient te worden geïnterpreteerd. Daarbij werden de betrokken bepalingen ook duidelijker omschreven in het ontwerp van decreet. Verder werden ook de bepalingen inzake artikel 4, vierde lid, en artikel 6, vijfde lid, nader verduidelijkt in die zin dat de Vlaamse Regering in het kader van de praktische invulling van de werking van het decreet één generieke minimumdrempel bepaalt die per overheidssentiteit van kracht is.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie

Bart TOMMELEIN

VOORONTWERP VAN DECREET

Voorontwerp van decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° beschikbare gelden: alle kasmatig vrij beschikbare middelen die de overheidsentiteit tijdelijk niet nodig heeft om haar maatschappelijk doel te vervullen;
- 2° bevoegde overheid: de entiteit binnen de Vlaamse administratie die door de Vlaamse Regering wordt belast met de uitvoering van de taken, vermeld in dit decreet;
- 3° financiële instrumenten: de leningen en de plaatsingen in gedematerialiseerde vorm;
- 4° korte termijn: een termijn kleiner of gelijk aan één jaar;
- 5° lange termijn: een termijn die langer is dan één jaar;
- 6° overheidsentiteit: de entiteiten waarop dit decreet van toepassing is.

Art. 3. Dit decreet is van toepassing op de volgende entiteiten die in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie, deel uitmaken van de

Vlaamse deelstaatoverheid door te ressorteren onder sectorale code 13.12, vermeld in bijlage A bij de voormelde verordening:

- 1° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
- 2° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
- 3° de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
- 4° de secretariaten van de strategische adviesraden;
- 5° de Vlaamse openbare instellingen, de Vlaamse Radio- en Televisieomroep, en het Vlaams Fonds voor de Letteren;
- 6° het Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics;
- 7° de vzw's en stichtingen als het openbare instellingen betreft als vermeld in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
- 8° de handelsvennootschappen.

In afwijking van het eerste lid is dit decreet niet van toepassing op:

- 1° de vzw's, stichtingen en de handelsvennootschappen, vermeld in het eerste lid, 7° en 8°, als de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest niet rechtstreeks of onrechtstreeks de meerderheid van de stemrechten in de algemene vergadering bezit;
- 2° de universiteiten, hogescholen en de inrichtende machten van het gemeenschapsonderwijs of het gesubsidieerd onderwijs.
- 3° het Vlaams Parlement, het Vlaams Vredesinstituut, de Vlaamse Ombudsdienst, het kinderrechtencommissariaat en de VREG.

Hoofdstuk 2. Lange termijn beleggingen

Art. 4. De overheidsentiteiten beleggen hun lange termijn beschikbare gelden in financiële instrumenten van lange termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een overheidsentiteit . De lange termijn rating van de emittent van die financiële instrumenten moet daarbij minimaal A- of A3 zijn.

De bevoegde overheid zorgt voor een gepast aanbod. Het rendement van die financiële instrumenten is daarbij marktconform.

In afwijking van het eerste lid, kan de Vlaamse Regering, om aan de specifieke behoeften van een overheidsentiteit tegemoet te komen, een percentage aan te beleggen beschikbare gelden, als vermeld in het eerste lid, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt per overheidsentiteit een minimumdrempel aan beschikbare gelden voor de toepassing van het eerste lid.

Art. 5. De overheidsentiteiten die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet hun beschikbare gelden hebben belegd in lange termijn beleggingen uitgegeven door een entiteit die geen overheidsentiteit is, kunnen die behouden tot aan hun vervaldag of moment van verkoop.

Hoofdstuk 3. Korte termijn beleggingen

Art. 6. De overheidsentiteiten beleggen hun korte termijn beschikbare gelden in financiële instrumenten van korte termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een overheidsentiteit. De korte termijn rating van de emittent van die financiële instrumenten moet daarbij minimaal A-2, F2 of P-2 zijn.

De bevoegde overheid zorgt voor een gepast aanbod. Als de overheidsentiteit kan aantonen dat ze op de financiële markt een hoger rendement kan krijgen voor een financieel instrument van korte termijn dat is uitgegeven door een emittent met een korte termijn rating die minimaal A-2, F2 of P-2 is en met gelijkaardige kenmerken, mag ze in die eerste beleggen, na de bevoegde overheid daarvan vooraf op de hoogte te hebben gebracht.

De gelijkaardige kenmerken, vermeld in het tweede lid, hebben betrekking op:

- 1° de aard van de rentevoet;
- 2° de looptijd van het financiële instrument.

In afwijking van het eerste lid, kan de Vlaamse Regering, om aan de specifieke behoeften van een overheidsentiteit tegemoet te komen, een percentage aan te beleggen beschikbare gelden, als vermeld in het eerste lid, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt per overheidsentiteit een minimumdrempel aan beschikbare gelden voor de toepassing van het eerste lid.

Art. 7. De overheidsentiteiten die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet hun beschikbare gelden hebben belegd in korte termijn beleggingen uitgegeven door een entiteit die geen overheidsentiteit is, kunnen die behouden tot aan hun vervaldag of moment van verkoop.

Hoofdstuk 4. Rapportering

Art. 8. De overheidsentiteiten bezorgen jaarlijks aan de bevoegde overheid volledige inlichtingen over hun financiële instrumenten en beschikbare gelden, alsook over hun vooruitzichten met betrekking tot het gebruik ervan. De Vlaamse Regering regelt de wijze waarop die rapportering gebeurt.

Art. 9. De bevoegde overheid stelt jaarlijks een rapport op voor de Vlaamse Regering over de toepassing van dit decreet. Dit rapport wordt door de Vlaamse regering overgemaakt aan het Vlaams Parlement, samen met het rapport vermeld in artikel 21 van het Decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Advies

Optimalisatie beheer financiële activa van Vlaamse overheidsentiteiten

Brussel, 18 december 2017

SERV_20171218_beheer_financiële_activa_overheidsentiteiten_ADV.docx

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

Beheer financiële activa Vlaamse overheidsentiteiten

Adviesvraag: Principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten.

Adviesvrager: Bart Tommelein - Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Ontvangst adviesvraag: 20 november 2017

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 18 december 2017

Contactpersoon: Erwin Eysackers - eeysackers@serv.be

De heer Bart TOMMELEIN
Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie
Kreupelenstraat 2
1000 BRUSSEL

contactpersoon
Erwin Eysackers
eeysackers@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_activa_overheidsentiteiten_ee

Brussel
18 december 2017

Optimalisatie beheer financiële activa Vlaamse overheidsentiteiten

Mijnheer de minister

Op 20 november 2017 ontving de SERV uw vraag om advies over bovenvermeld voorontwerp van decreet.

De SERV besliste vanuit selectiviteitsoverwegingen en omwille van de beperkte beleidsimpact om hierover geen advies te formuleren.

De evolutie van de Vlaamse overheidsschuld zal wel in meer detail aan bod komen in het Evaluatierapport over de initiële begroting 2018, dat de SERV op woensdag 17 januari 2018 zal publiceren.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

SERV_20171218_beheer_financiële_activa_overheidsentiteiten_ADV.docx
Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@serv.be • www.serv.be

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 62.717/VR/1
van 15 februari 2017

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en
het Vlaamse Gewest ‘betreffende de optimalisatie van het beheer
van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten’

Op 20 december 2017 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten’.

Het voorontwerp is, wat de bevoegdheidsvraag betreft, door de verenigde kamers onderzocht op 1 februari 2018. De verenigde kamers waren samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, voorzitter, Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH, Chantal BAMPS, Luc DETROUX en Wanda VOGEL, staatsraden, Michel TISON en Christian BEHRENDT, assessoren, en Wim GEURTS en Béatrice DRAPIER, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS en Patrick RONVAUX, eerste auditeurs.

Het voorontwerp is voor het overige door de eerste kamer onderzocht op 11 januari 2018. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 februari 2018.

*

---

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet bevat een regeling die ertoe moet leiden de geconsolideerde schuldpositie op niveau van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap te doen dalen in de zin van het Europees systeem van rekeningen ESR² 2010. De ontworpen regeling past volgens de memorie van toelichting “in de doelstellingen van artikel 2.1*bis* van de Verordening (EC) 1467/97 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en Protocol nr. 12 betreffende de procedure bij buitensporige tekorten”. Er wordt een regeling uitgewerkt waarbij beschikbare middelen van de ene overheidsentiteit worden belegd in de schuld van een andere overheidsentiteit.

Hoofdstuk 1 bevat de algemene bepalingen en omschrijft een aantal termen. Tevens worden erin de entiteiten opgesomd die onder de ontworpen regeling vallen, met name de entiteiten die in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 ‘betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie’, deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid door te ressorteren onder sectorale code 13.12, vermeld in bijlage A bij de voormelde verordening (artikelen 2 en 3 van het voorontwerp).

De hoofdstukken 2 en 3 bevatten de voorschriften in verband met respectievelijk de langetermijnbeleggingen (artikelen 4 en 5 van het voorontwerp) en de kortetermijnbeleggingen (artikelen 6 en 7 van het voorontwerp), waarbij de verplichting wordt opgelegd beschikbare middelen te beleggen in financiële instrumenten uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een overheidsentiteit.

Hoofdstuk 4 tenslotte stelt een plicht tot jaarlijkse rapportering in (artikelen 8 en 9 van het voorontwerp).

---

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere normen verstaan.

² ESR is vastgesteld bij verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 ‘betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie’.

BEVOEGDHEID

3. Luidens de memorie van toelichting zijn de gewesten en de gemeenschappen bevoegd om een beleid uit te stippelen in het kader van hun budgettaire en financiële autonomie, zoals die onder meer blijkt uit de artikelen 49 en 52 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’³ en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. De memorie van toelichting geeft tevens, ‘voor zover geen specifieke bevoegdheidsgrond zou voorhanden zijn’, een verantwoording op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 in zoverre de ontworpen regeling de beheersautonomie van handelsvennootschappen zou beperken. Hierbij dient het volgende te worden opgemerkt.

3.1. Artikel 49 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 bevat het regelgevend kader voor het aangaan van leningen door de gewesten en gemeenschappen en de instellingen van openbaar nut die ervan afhangen. Artikel 52 van dezelfde bijzondere wet betreft de organisatie van de thesaurie van de gemeenschappen en de gewesten.

Het voorliggende voorontwerp regelt evenwel het beheer van kasmiddelen van de overheidsentiteiten die onder de toepassing ervan worden gebracht, waarbij beleggingseisen worden opgelegd voor gelden die op lange en korte termijn beschikbaar zijn en die worden belegd in financiële instrumenten uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of een andere overheidsentiteit. Dergelijke regeling is niet inpasbaar in de bepalingen van de artikelen 49 en 52 van de bijzondere wet van 16 januari 1989.

Bijgevolg kan noch artikel 49, noch artikel 52 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 als bevoegdheidsrechtelijke grondslag voor de ontworpen regeling in aanmerking worden genomen.

3.2. De vraag rijst op welke bevoegheidsrechtelijke grondslag de ontworpen inperking van de beheersautonomie inzake lange- en kortetermijnbeleggingen door de entiteiten die met toepassing van artikel 3 van het voorontwerp onder de ontworpen regeling vallen, kan worden gesteund.

De memorie van toelichting verwijst in dat verband naar artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Door de beleggingseisen enkel op te leggen aan entiteiten die “in handen zijn” van de Vlaamse overheid en geconsolideerd worden, wordt – steeds volgens de memorie van toelichting – bovendien ook het evenredigheidsbeginsel gerespecteerd.

Artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 maakt het de gemeenschappen en de gewesten mogelijk om, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten of kapitaalparticipaties te nemen. Tevens wordt in het genoemde artikel 9 bepaald dat het decreet aan de voornoemde organismen rechtspersoonlijkheid kan toekennen en hen kan toelaten

---

³ Op grond van deze bepalingen is het decreet van 7 mei 2004 ‘houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest’ aangenomen.

kapitaalparticipaties te nemen. Ook wordt bepaald dat, onverminderd artikel 87, § 4, van de bijzondere wet, het decreet de oprichting, de bevoegdheid, de werking en het toezicht regelt.

Zoals de Raad van State reeds meermaals heeft benadrukt, biedt artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ruime mogelijkheden, in die zin dat de decreetgever bij de uitoefening van de hem toegekende bevoegdheid aan geen vooraf bestaande organisatievormen is gebonden en hij, geval per geval, de doelstellingen van de betrokken organismen, de samenstelling van de bestuursorganen en de bevoegdheden en de werking van die organismen kan vaststellen.

Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 7 van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 ‘tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen’, waarbij artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 werd vervangen, kan worden opgemaakt dat met deze bepaling beoogd werd de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten uit te breiden “tot alles wat betrekking heeft op het gedecentraliseerd beheer (dienstgewijze decentralisatie) van de openbare sector, met inbegrip van formules van medebeheer met de private sector”.⁴ In het kader van de financiële autonomie van de gemeenschappen en de gewesten,⁵ kan dit in principe, zoals hier het geval is, het schuldenbeheer behelzen van de entiteiten waarvan sprake is in artikel 9 van de bijzondere wet.

3.3. Voor de instellingen die onder het toepassingsgebied van de ontworpen regeling vallen en die zijn opgericht op grond van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 rijzen derhalve geen problemen. De ontworpen regeling kan op basis hiervan, en in samenhang met de financiële autonomie van de gemeenschappen en de gewesten, doorgang vinden voor de overheidsentiteiten opgesomd in artikel 3, eerste lid, 1° tot 7°, van het voorontwerp. Voor de in artikel 3, eerste lid, 8°, van het voorontwerp vermelde handelsvennootschappen rijst, in zoverre deze eveneens zijn opgericht met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, evenmin een probleem.

3.4.1. Wat de handelsvennootschappen betreft die niet zijn opgericht met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, en waarvoor bijgevolg met toepassing van die bepaling niet in een eigen regeling kan worden voorzien wat betreft de organisatie en de werking ervan, kan in beginsel geen inperking van de beheersautonomie worden vastgesteld die afwijkt van de bestaande regelgeving toepasselijk op zulke handelsvennootschappen.

---

⁴ Memorie van toelichting bij het wetsontwerp dat de bijzondere wet van 8 augustus 1988 is geworden, *Parl.St.* Kamer, B.Z. 1988, nr. 516/1, p. 24.

⁵ Die financiële autonomie vloeit voort uit de principiële autonomie van de gemeenschappen en de gewesten en komt duidelijk tot uiting in verschillende bepalingen van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’, en wel inzonderheid in de artikelen 50 en 51 ervan. Die autonomie geldt onder voorbehoud van de beperkingen die erin aangebracht worden bij andere bepalingen van dezelfde bijzondere wet, zoals bijvoorbeeld artikel 49 dat over leningen handelt.

Voor deze regelgeving bestaat immers geen enkele bevoegdheidsverdelende regel die, zoals artikel 9 van de voornoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980, aan de gemeenschappen en de gewesten een dergelijke bevoegdheid zou verlenen naast hun financiële autonomie.⁶

3.4.2. De uitbreiding van de werkingssfeer van de ontworpen regeling tot de handelsvennootschappen die niet zijn opgericht met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, is enkel mogelijk indien een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden bedoeld in artikel 10 van dezelfde bijzondere wet. Krachtens dat artikel mogen de decreten bepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor niet de decreetgever, maar de federale wetgever in beginsel bevoegd is. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is daartoe evenwel vereist dat een dergelijke regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest of de gemeenschap, dat die aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is.

Wat dat betreft, wordt in de memorie van toelichting uiteengezet waarom, volgens de stellers van het voorontwerp, aan deze voorwaarden is voldaan.

Wat de eerste voorwaarde betreft, wordt aangevoerd dat de afwijking noodzakelijk is, omdat zonder dergelijke ingreep het doel van dit decreet om de geconsolideerde schuldpositie in zijn geheel te doen dalen, in het gedrang kan komen en omdat, indien de betrokken geconsolideerde handelsvennootschappen onttrokken zouden worden aan de toepassing van het ontworpen decreet, de schuldpositie door hun handelen immers alsnog onder druk kan komen te staan.

Nog volgens de memorie van toelichting kan worden aangenomen dat de aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling, wat blijkt uit het feit dat de federale overheid in een soortgelijke regeling heeft voorzien voor de entiteiten die behoren tot de publieke sector van de federale overheid (zie titel 11 van de wet van 21 december 2013 ‘houdende diverse fiscale en financiële bepalingen’).

Ten slotte wordt aangevoerd dat de weerslag op de bevoegdheidsuitoefening van de federale overheid marginaal is gelet op de zeer beperkte groep van handelsvennootschappen die onder deze regeling vallen. Het zou immers enkel gaan om vennootschappen die in handen zijn van de Vlaamse overheid en die geconsolideerd worden. De regeling zou bovendien niet aan het wezen van de bevoegdheid van de federale wetgever inzake vennootschapsrecht raken.

Aldus zou binnen de grenzen worden gebleven die uit artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 voortvloeien.

3.4.3. In zoverre in de memorie van toelichting ter verantwoording van de noodzakelijkheid van de ontworpen regeling enkel wordt geopperd dat het doel om de geconsolideerde schuldpositie in zijn geheel te doen dalen ‘in het gedrang kan komen’, moet

---

⁶ GwH 25 oktober 2000, nr. 105/2000, B.33-B.38. Zie ook S. BAETEN en F. VANDENDRIESSCHE, “Oprichting van rechtspersonen en participaties”, in G. VAN HAGENDOREN en B. SEUTIN, *De bevoegdheidsverdeling in het federale België*, Brugge, Die Keure, 2007, pp. 39-40.

worden opgemerkt dat in zijn algemeenheid een dergelijke argumentatie er in hoofdzaak op neerkomt dat gewezen wordt op de opportuniteit of het nut van de maatregel, maar niet volstaat om de noodzakelijkheid ervan aan te tonen.

Waar de memorie van toelichting, weliswaar in een algemeen gedeelte en niet ter verantwoording van de toepasbaarheid van artikel 10 van de bijzondere wet, betoogt dat beleggen in “Vlaams papier” voordelen biedt voor zowel de geconsolideerde Vlaamse overheid als voor de beleggende als lenende overheidsentiteiten en dat de overheidsentiteiten enerzijds kunnen beleggen in financiële instrumenten met een duurzaam rendement en een sterke rating⁷ en anderzijds de uitgiftekosten kunnen beperken en de investeerdersbasis wordt uitgebreid, dient te worden opgemerkt dat ook deze argumentatie veeleer de opportuniteit of het nut van de maatregel benadrukt dan dat ze de noodzakelijkheid ervan aannemelijk maakt.

De steller van het voorontwerp moet, bij voorkeur in de memorie van toelichting, kunnen aantonen dat het uitbreiden van de ontworpen regeling tot de handelsvennootschappen die niet opgericht zijn met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals die regeling van toepassing is op de entiteiten waarvoor hij bevoegd is op grond van die laatste bepaling, in samenhang met de financiële autonomie van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, noodzakelijk is voor de doelmatigheid van die regeling.

De toelichting die in de bespreking van artikel 3 wordt gegeven omtrent de gedifferentieerde aard van de maatregel, is aanvaardbaar.

Wat de marginale weerslag op de voorbehouden materie betreft, volstaat de enkele verantwoording dat slechts een zeer beperkte groep van handelsvennootschappen onder de ontworpen regeling vallen niet. Wat dat betreft dient immers ook inzicht te worden gegeven over welke handelsvennootschappen het precies en concreet gaat.

3.4.4. De ontworpen regeling kan enkel worden geacht tevens van toepassing te zijn op de handelsvennootschappen die niet met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn opgericht, indien daarvoor een verantwoording kan worden gegeven die voldoet aan de voorwaarden die voor de toepassing van artikel 10 van dezelfde bijzondere wet zijn vereist. Het valt te betwijfelen of de in de memorie van toelichting aangedragen verantwoording daaraan voldoet.

---

⁷ Voetnoot 1 uit het aangehaalde advies: Voor overheidsentiteiten die onderworpen zijn aan de rechtspersonenbelasting is er daarenboven een extra voordeel indien ze beleggen in gedematerialiseerde effecten, zoals het EMTN- of BCP-programma van de Vlaamse Gemeenschap. Rekening houdende met de argumentatie zoals toegelicht in de beslissing 2016.046 van de Dienst Voorafgaande Beslissingen zijn overheidsentiteiten die beleggen in obligaties uitgegeven door andere overheidsentiteiten via het X/N-stelsel namelijk definitief vrijgesteld van roerende voorheffing. Dit wil zeggen dat de bruto opbrengst gelijk is aan de netto opbrengst. Bij beleggingen in bijvoorbeeld bedrijfsobligaties is dit niet het geval. Merk trouwens op dat de argumentatie voor de definitieve vrijstelling van roerende voorheffing overeenkomt met de argumentatie voor voorliggende voorontwerp van decreet. Zo bepaalt de aanhef van het Koninklijk Besluit van 9 januari 2005 het volgende: “Overwegende dat het bijzonder dringend is om het voorrecht van de vrijstelling van roerende voorheffing toe te kennen aan de sector overheid in de zin van het ESR, en dit voor de effecten uitgegeven door deze sector, noodzakelijke voorwaarde voor het consolideren van de federale staatsschuld en bijgevolg voor het verminderen van de schuldgraad van ons land”.

4. Er moet nog onderzocht worden of de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, mochten ze de ontworpen regeling vaststellen, geen afbreuk zouden doen aan de beginselen van het vrije verkeer van kapitaal en aan de andere elementen van het algemeen normatief kader van de economische unie en de monetaire eenheid, zoals vastgesteld door of krachtens de wet of door of krachtens de internationale verdragen. De deelstaten dienen die beginselen en dat normatieve kader immers in acht te nemen op basis van artikel 6, § 1, VI, derde tot vijfde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.⁸

De ontworpen regeling kan immers worden opgevat als een belemmering van het kapitaalverkeer, in het bijzonder in zijn toepassing op de handelsvennootschappen bedoeld in artikel 3, eerste lid, 8° van het voorontwerp. Er dient in dat verband te worden opgemerkt, in lijn met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie,⁹ dat de in artikel 3 van het voorontwerp opgesomde entiteiten worden beperkt in hun mogelijkheden om op korte termijn en op lange termijn te beleggen in financiële instrumenten van andere Belgische, buitenlandse of Europese overheden en andere privé-emittenten.

Het Hof van Justitie heeft herhaaldelijk geoordeeld dat het vrije verkeer van kapitaal slechts door een nationale regeling kan worden beperkt op voorwaarde dat deze regeling wordt gerechtvaardigd door een van de in artikel 65, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie¹⁰ (hierna: VWEU) genoemde redenen of door dwingende redenen

---

⁸ Cfr. bijv. GwH 10 juli 2014, nr. 104/2014, B.16.1 en volgende; GwH 8 juli 2010, nr. 83/2010, B.7, en GwH 28 oktober 2010, nr. 123/2010, B.5.2 en volgende, waarin onder meer het volgende werd overwogen:

“B.5.2. De uitoefening door een gewest van zijn eigen fiscale bevoegdheid mag geen afbreuk doen aan de algehele staatsopvatting, zoals die tot uiting komt in de opeenvolgende staatsvormingen en in de respectieve bijzondere en gewone wetten tot bepaling van de onderscheiden bevoegdheden van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten.

Uit het geheel van die bepalingen, inzonderheid uit artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 – ingevoegd bij artikel 4, § 8, van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 –, en uit artikel 49, § 6, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten blijkt dat het Belgische staatsbestel berust op een economische en monetaire unie, die wordt gekenmerkt door een geïntegreerde markt en door de eenheid van de munt.

Hoewel artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 past in het kader van de toewijzing van bevoegdheden aan de gewesten wat de economie betreft, geldt die bepaling als de uiting van de wil van de bijzondere wetgever om een eenvormige basisregeling van de organisatie van de economie in een geïntegreerde markt te handhaven.

Het bestaan van een economische unie impliceert in de eerste plaats het vrije verkeer van goederen en productiefactoren tussen de deelgebieden van de Staat. Wat het goederenverkeer betreft, zijn de maatregelen die autonoom door de deelgebieden van de unie – *in casu* de gewesten – worden vastgesteld en het vrije verkeer belemmeren, niet bestaanbaar met een economische unie. Dit geldt noodzakelijkerwijs voor alle interne douanerechten en alle heffingen met gelijke werking.”

⁹ HvJ 26 september 2000, C-478/98, punten 15 tot 19.

¹⁰ Art. 65, lid 1, VWEU:

“Het bepaalde in artikel 63 doet niets af aan het recht van de lidstaten:

a) de terzake dienende bepalingen van hun belastingwetgeving toe te passen die onderscheid maken tussen belastingplichtigen die niet in dezelfde situatie verkeren met betrekking tot hun vestigingsplaats of de plaats waar hun kapitaal is belegd;

b) alle nodige maatregelen te nemen om overtredingen van de nationale wetten en voorschriften tegen te gaan, met name op fiscaal gebied en met betrekking tot het bedrijfseconomisch toezicht op financiële instellingen, of te voorzien in procedures voor de kennisgeving van kapitaalbewegingen ter informatie van de overheid of voor statistische doeleinden, dan wel maatregelen te nemen die op grond van de openbare orde of de openbare veiligheid gerechtvaardigd zijn.”

van algemeen belang in de zin van zijn rechtspraak. Bovendien moet de betrokken nationale regeling, wil zij gerechtvaardigd zijn, geschikt zijn om de verwezenlijking van het gestelde doel te waarborgen en mag zij niet verder gaan dan wat noodzakelijk is om dat doel te bereiken, dit teneinde aan het evenredigheids criterium te voldoen.

Rijst dus vooreerst de vraag of de beperking van het vrije verkeer van kapitaal objectief kan worden gerechtvaardigd door in het recht van de Europese Unie erkende legitieme belangen. De belangen in artikel 65, lid 1, a) en b) VWEU, zijn te dezen niet nuttig om te worden ingeroepen als verantwoording voor de beperking van het vrije verkeer.

Wat de niet uitdrukkelijk in artikel 65, lid 1, VWEU genoemde rechtvaardigingsgronden betreft, heeft het Hof van Justitie in het kader van het vrije verkeer van kapitaal al verschillende andere redenen van algemeen belang als rechtvaardigingsgrond aanvaard. Het is vaste rechtspraak van het Hof van Justitie dat een zuiver economische doelstelling in geen geval een beperking van een door het VWEU gewaarborgde fundamentele vrijheid kan rechtvaardigen en dus ook geen geldige rechtvaardigingsgrond kan uitmaken om het vrije verkeer van kapitaal te beperken. In een arrest van 4 juni 2002 heeft het Hof van Justitie er meer specifiek aan herinnerd dat, naast de in artikel 65 VWEU opgesomde redenen die met name het fiscaal recht betreffen, een verantwoording ontleend aan een “algemeen financieel belang van een lidstaat”, niet kan worden aanvaard als rechtvaardigingsgrond.¹¹

Ook al zou kunnen worden aangenomen dat het beheersen van de schuldgraad een mogelijke dwingende reden van algemeen belang is, gelet op de Europese verplichtingen ter zake, dan rijst nog de vraag of in de memorie van toelichting op overtuigende wijze wordt aangetoond dat de voorliggende maatregel daartoe in een belangrijke of voldoende mate bijdraagt.

Het is allerm minst duidelijk of er voor de ontworpen regeling een aanvaardbare dwingende reden van algemeen belang voorhanden is. Opdat de regeling zou kunnen worden aangenomen in het licht van het recht van de Europese Unie, zal de decreetgever moeten kunnen aantonen dat met de regeling niet louter een economisch belang wordt nagestreefd, maar dat er tevens een dwingende reden van algemeen belang aanwezig is die de beperking van het vrije verkeer van kapitaal rechtvaardigt.

Bovendien is het zo dat, zelfs al zou er voor de ontworpen regeling een dergelijke rechtvaardigingsgrond voorhanden kunnen zijn, nog dient te worden aangetoond dat de regeling pertinent en evenredig is.

Wat dat betreft wordt tevens verwezen naar de overwegingen die hierboven in punt 3.4.3 geformuleerd worden met betrekking tot de noodzakelijkheid van de overwogen maatregelen.

Op grond van de informatie waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, beschikt, kan hij zich hierover evenwel niet met een voldoende kennis van zaken uitspreken.

---

¹¹ HvJ 4 juni 2002, C-367/98, *Commissie v. Portugal*, punt 52.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

5. Er is een discrepantie tussen de onder punt 3 ontworpen definitie van ‘financiële instrumenten’ (“de leningen en de plaatsingen in gedematerialiseerde vorm”) en de bespreking van die bepaling in de memorie van toelichting (“alle korte en lange termijn beleggingsproducten in gedematerialiseerde vorm uitgegeven door een overheidsentiteit”). Deze discrepantie moet worden weggewerkt door de tekst van de ontworpen bepaling af te stemmen op de memorie van toelichting.

Artikel 3

6. In punt 4° van artikel 3, eerste lid, van het voorontwerp dienen de woorden “de secretariaten van” te worden geschrapt.

7. Artikel 4, § 3, van het decreet van 7 mei 2004 ‘betreffende het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest’ bepaalt het volgende:

“De publiekrechtelijke rechtspersonen of de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen zoals bedoeld in het artikel 10 respectievelijk artikel 13 van het Kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, en de ondergeschikte besturen, wiens schuld gewaarborgd wordt door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, zijn eveneens verplicht om de concurrentie te laten spelen en te streven naar optimale financiële voorwaarden.”

De verhouding van de hier ontworpen regeling met betrekking tot de entiteiten opgesomd in artikel 3, eerste lid, 1°, 2° en 5°, van het voorontwerp tot het voorschrift van voornoemd artikel 4, § 3, is niet duidelijk, wat dient te worden verholpen.

In dat verband dient er ook over te worden gewaakt dat er geen rechtsonzekerheid is nopens de vraag welke Vlaamse openbare instellingen worden bedoeld in artikel 3, eerste lid, 5°, van het voorontwerp. Deze laatste instellingen dienen in voorkomend geval nader te worden omschreven.

Artikelen 4 en 6

8. In artikel 4, eerste lid, en artikel 6, eerste lid, van het voorontwerp wordt respectievelijk een lange- en een kortetermijn-rating opgelegd. Bij een verschillende rating van de verschillende ratinghuizen is het niet duidelijk of een belegging bij een emittent verplicht blijft. In het belang van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling de regeling op dit punt te verduidelijken.

9. Krachtens artikel 4, derde lid, en artikel 6, vierde lid, van het voorontwerp kan de Vlaamse Regering, in afwijking van het eerste lid van respectievelijk artikel 4 en artikel 6 van het voorontwerp, om aan de specifieke behoeften van een overheidsentiteit tegemoet te komen, een percentage aan te beleggen beschikbare gelden bepalen.

Daargelaten de vraag of met deze bepalingen een reglementaire dan wel een individuele bevoegdheid wordt verleend aan de Vlaamse Regering, dient te worden opgemerkt dat deze afwijkingsdelegatie alleszins beperkend zal dienen te worden geïnterpreteerd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° beschikbare gelden: alle kasmatig vrij beschikbare middelen die de overheids-entiteit tijdelijk niet nodig heeft om haar maatschappelijk doel te vervullen;
- 2° bevoegde overheid: de entiteit binnen de Vlaamse administratie die door de Vlaamse Regering wordt belast met de uitvoering van de taken, vermeld in dit decreet;
- 3° financiële instrumenten: alle korte- en langetermijnbeleggingsproducten in gedematerialiseerde vorm;
- 4° korte termijn: een termijn kleiner of gelijk aan één jaar;
- 5° lange termijn: een termijn die langer is dan één jaar;
- 6° overheidsentiteit: de entiteiten waarop dit decreet van toepassing is.

Art. 3. Dit decreet is van toepassing op de volgende entiteiten die in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EU) nr. 549/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie, deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid door te ressorteren onder sectorale code 13.12, vermeld in bijlage A bij de voormelde verordening:

- 1° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
- 2° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
- 3° de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen;
- 4° de strategische adviesraden;
- 5° de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie en het Vlaams Fonds voor de Letteren;
- 6° het Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics;
- 7° de vzw's en stichtingen als het openbare instellingen betreft als vermeld in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
- 8° de handelsvennootschappen.

In afwijking van het eerste lid is dit decreet niet van toepassing op:

- 1° de vzw's, stichtingen en de handelsvennootschappen, vermeld in het eerste lid, 7° en 8°, als de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest niet rechtstreeks of onrechtstreeks de meerderheid van de stemrechten in de algemene vergadering bezit;

- 2° de universiteiten, hogescholen en de inrichtende machten van het gemeenschapsonderwijs of het gesubsidieerd onderwijs;
- 3° het Vlaams Parlement, het Vlaams Vredesinstituut, de Vlaamse Ombudsdienst, het Kinderrechtencommissariaat en de VREG.

Hoofdstuk 2. Langetermijnbeleggingen

Art. 4. De overheidsentiteiten beleggen hun op lange termijn beschikbare gelden in financiële instrumenten van lange termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een overheidsentiteit. De langetermijnrating van de overheidsentiteit en haar financiële instrumenten moet daarbij minimaal A- of A3 zijn.

De bevoegde overheid zorgt voor een gepast aanbod. Het rendement van die financiële instrumenten is daarbij marktconform.

In afwijking van het eerste lid, kan de Vlaamse Regering om aan de specifieke behoeften van een overheidsentiteit tegemoet te komen, een percentage aan te beleggen beschikbare gelden als vermeld in het eerste lid bepalen. Dit percentage kan niet lager zijn dan 50%.

De Vlaamse Regering bepaalt een generieke minimumdrempel aan beschikbare gelden in toepassing van het eerste lid, die per overheidsentiteit van kracht is.

Art. 5. De overheidsentiteiten die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet hun beschikbare gelden hebben belegd in langetermijnbeleggingen uitgegeven door een entiteit die geen overheidsentiteit is, kunnen die behouden tot aan hun vervaldag of moment van verkoop.

Hoofdstuk 3. Kortetermijnbeleggingen

Art. 6. De overheidsentiteiten beleggen hun op korte termijn beschikbare gelden in financiële instrumenten van korte termijn uitgegeven door de Vlaamse Gemeenschap of een overheidsentiteit. De kortetermijnrating van de overheidsentiteit en haar financiële instrumenten moet daarbij minimaal A-2, F2 of P-2 zijn.

De bevoegde overheid zorgt voor een gepast aanbod. Als de overheidsentiteit kan aantonen dat ze op de financiële markt een hoger rendement kan krijgen voor een financieel instrument van korte termijn dat is uitgegeven door een emittent met een kortetermijnrating die minimaal A-2, F2 of P-2 is en met gelijkaardige kenmerken, mag ze in die eerste beleggen, na de bevoegde overheid daarvan vooraf op de hoogte te hebben gebracht.

De gelijkaardige kenmerken, vermeld in het tweede lid, hebben betrekking op:
1° de aard van de rentevoet;
2° de looptijd van het financiële instrument.

In afwijking van het eerste lid kan de Vlaamse Regering om aan de specifieke behoeften van een overheidsentiteit tegemoet te komen, een percentage aan te beleggen beschikbare gelden als vermeld in het eerste lid bepalen. Dit percentage kan niet lager zijn dan 50%.

De Vlaamse Regering bepaalt een generieke minimumdrempel aan beschikbare gelden in toepassing van het eerste lid, die per overheidsentiteit van kracht is.

Art. 7. De overheidsentiteiten die op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet hun beschikbare gelden hebben belegd in kortetermijnbeleggingen uitgegeven door een entiteit die geen overheidsentiteit is, kunnen die behouden tot aan hun vervaldag of moment van verkoop.

Hoofdstuk 4. Rapportering

Art. 8. De overheidsentiteiten bezorgen jaarlijks aan de bevoegde overheid volledige inlichtingen over hun financiële instrumenten en beschikbare gelden, als ook over hun vooruitzichten met betrekking tot het gebruik ervan. De Vlaamse Regering regelt de wijze waarop die rapportering gebeurt.

Art. 9. De bevoegde overheid stelt jaarlijks een rapport op voor de Vlaamse Regering over de toepassing van dit decreet. Dit rapport wordt door de Vlaamse Regering overgemaakt aan het Vlaams Parlement, samen met het rapport vermeld in artikel 21 van het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Brussel, 16 maart 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN